

1570343

НАЦІОНАЛЬНИЙ ФОРУМ

«ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ В УКРАЇНІ: ЗАКОНОДАВСТВО, ЕКОНОМІКА, ТЕХНОЛОГІЇ»

Розроблення та реалізація регіональних
Програм поводження з відходами:
проблемні питання та кращі практики

8–10 жовтня 2020 року
м. Івано-Франківськ

SIGroup

ВСЕУКРАЇНСЬКА
ЕКОЛОГІЧНА
ЛІГА

У збірці вміщені матеріали Національного форуму «Поводження з відходами в Україні: законодавство, економіка, технології». Ключова тема – Розроблення та реалізація регіональних Програм поводження з відходами.

Організатори Форуму – Всеукраїнська екологічна ліга, Центр екологічної освіти та інформації.

Форум проводиться за сприяння Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування, Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, Івано-Франківської обласної державної адміністрації, Івано-Франківської обласної ради, корпорації «Si Group Consort. Ltd.»

Доповіді учасників стосуються широкого спектру питань, пов'язаних із розробленням та реалізацією регіональних Програм поводження з відходами, проблемами виникнення несанкціонованих звалищ, інформаційною політикою та розвитком освітніх програм, спрямованих на підвищення рівня обізнаності населення щодо поводження з відходами. Також в доповідях обговорено екологічно-дружні технології перероблення відходів та рекультивації територій, порушених внаслідок розміщення побутових та промислових відходів; негативний вплив сміттєзвалищ на природні екосистеми та життєдіяльність людей; шляхи розв'язання проблем поводження з побутовими та промисловими відходами в Карпатському регіоні в умовах надзвичайних ситуацій.

Значна частина матеріалів присвячена правовому регулюванню та законодавчим ініціативам поводження з побутовими та промисловими відходами в Україні, регіональним особливостям впровадження технологій їх переробки, участі громадськості у розв'язанні екологічних проблем. Особливо актуальними є доповіді, присвячені розробленню та впровадженню заходів щодо поводження з небезпечними відходами (з особливою увагою до медичних відходів в умовах коронавірусу), а також проблемам поводження з відходами сільського господарства тваринного походження та впровадження екологічно безпечних технологій перероблення.

Матеріали збірки будуть корисними для представників органів державної влади та місцевого самоврядування, бізнесу, громадськості, науковців, фахівців-практиків з питань екологічної безпеки.

Доповіді надруковані у авторській редакції.

ЗМІСТ

Програма заходів Національного форуму «Поводження з відходами в Україні: законодавство, економіка, технології»	4
<i>Перша пленарна сесія</i>	
Розроблення та реалізація регіональних Програм поводження з відходами: проблемні питання та кращі практики	
Презентація регіонального плану управління відходами в Івано-Франківській області до 2030 року <i>Пліхтяк А. Д.</i>	7
Законодавче регулювання поводження з відходами в Україні: стан та перспективи <i>Процюк Е. П.</i>	11
Позитивний досвід поводження з небезпечними відходами в Україні <i>Марчевський І. Я.</i>	13
Регіональні відмінності в нагромадженні відходів життєдіяльності людини і їх загрози для життя <i>Руденко Л. Г., Вишня М. М, Тимочко Т. В.</i>	16
Реформування системи управління відходами в Донецькій області: позитивний досвід та перспективи розвитку <i>Натрус С. П., Гущенко В. В., Тинор М. Є.</i>	18
Проект рекультивації полігону твердих побутових відходів №5 <i>Грущинський А. М.</i>	21
Проблеми поводження з відходами у Кіровоградській області <i>Мацків Я. В.</i>	25
Проблема твердих побутових відходів в невеликих містах та районах <i>Перетяцько С. Г.</i>	26
Основні проблемні питання у сфері поводження з ТПВ у регіоні <i>Близнюк С. В.</i>	28
Система поводження з твердими комунальними відходами у Чернівецькій області <i>Білоконь М. В.</i>	29
Основні екологічні проблеми поводження з відходами у Полтавській області <i>Горжій І. Г.</i>	32
Кадрові, наукові, управлінські, технічні та психологічні аспекти розроблення та впровадження регіональних планів управління відходами <i>Мальований М. С., Денафас Гінтарас, Боровко Г., Горбач В.</i>	35
Передумови формування регіональних програм управління та поводження з твердими побутовими відходами (на прикладі Одеської області) <i>Сафранов Т. А., Шаніна Т. П., Приходько В. Ю.</i>	37

Шляхи розв'язання проблем поводження з побутовими відходами на території Бородянської ОТГ <i>Кримінська А. П., Мудрик Ю. В.</i>	41
До питання регіональної політики у сфері управління відходами в Запорізькій області <i>Пірогова І. М.</i>	43
Глобальна екологічна оцінка технологій поводження з відходами <i>Артамонов В. В., Василенко М. Г.</i>	47
Аналіз поводження з побутовими відходами у Волинській області <i>Музиченко О. С., Михалюк Т. В.</i>	49
Краудінвестинг як інструмент залучення інвестицій у переробку відходів <i>Богуцька О. А.</i>	51
Програма поводження з ТПВ на території Бучанської міської ОТГ на 2019–2022 роки <i>Ситник А. І.</i>	55
Реалізація сортування побутових відходів на місцевому рівні <i>Залевський О. Є., Коляда А. С.</i>	57
Методичні особливості розроблення місцевих програм поводження з відходами <i>Корж З. В.</i>	58
Про перспективи розробки регіонального плану управління відходами у Миколаївській області <i>Каражей О. М., Мац Д. А., Ланці Н. Ф.</i>	60
Стан пожежної та техногенної безпеки полігонів ТПВ, місць знаходження небезпечних хімічних речовин у Київській області <i>Щасний В. В.</i>	63
Практика енергетичної утилізації побутових відходів в м. Києві <i>Сігал О. І., Павлюк Н. Ю., Плашихін С. В.</i>	66
Розроблення регіонального плану управління відходами до 2030 року в Черкаській області <i>Свояк Н. І., Фоміна Н. М.</i>	68
Аналіз ситуації з небезпечними і побутовими відходами у Закарпатській області та можливі шляхи їх вирішення <i>Шпонтак Ю. М., Ковач В. В.</i>	73
<i>Круглий стіл 1</i> Шляхи розв'язання проблем поводження з побутовими та промисловими відходами	
Накопичення і використання гірничопромислових відходів у Львівській області: актуальні екологічні проблеми і шляхи їх вирішення <i>Іванов Є. А.</i>	77

Можливості використання супутникових даних для моніторингу пожежонебезпечності териконів Львівсько-Волинського вугільного басейну <i>Філіпович В. Є., Мичак А. Г., Шевчук Р. М.</i>	81
Проблемні питання поводження з побутовими та промисловими відходами за умови пост-майнінгу гірничо-добувних районів України <i>Рудько Г. І., Анпілова Є. С., Яковлев Є. О.</i>	85
Аналіз системи поводження з твердими побутовими відходами на прикладі міста Житомира <i>Корбут М. Б., Давидова І. В.</i>	90
Проблеми поводження з буровими відходами <i>Діденко О. Г.</i>	92
Створення рециклінгових технологічних систем для вирішення проблеми утилізації відходів <i>Хілько Є. В., Маценко О. М.</i>	94
Проблеми поводження з твердими побутовими відходами в ОТГ Тернопільської області <i>Вадзюк С. Н., Кузик І. Р.</i>	96
Удосконалення системи сортування ТПВ як шлях до підвищення їх ресурсного потенціалу <i>Орфанова М. М., Яцишин Т. М.</i>	99
Побутові відходи: запитань більше, ніж відповідей <i>Тевтуль Я. Ю.</i>	101
Вплив відходів на екологічний стан міста Дубляни <i>Рожко І. М.</i>	104
Комплексний підхід до вирішення проблеми збору та переробки відходів <i>П'яних К. Є., Карп І. М.</i>	105
Поводження з відходами на Хмельниччині: стан, проблеми, перспективи <i>Виговська Т. В., Міронова Н. Г.</i>	108
Поводження з побутовими відходами у місті Києві <i>Жилка М. В.</i>	112
Заходи щодо зниження навантаження відходів вуглевидобутку на екосистеми Львівщини <i>Улицький О. А., Сухіна О. М., Дишлевий В. П.</i>	114
Використання промислових відходів у контексті переходу до збалансованого розвитку <i>Фоміна Н. М., Столяренко Г. С., Свояк Н. І.</i>	119

Формування єдиного підходу до утилізації пульпи як аспект підтримки економіки каменярської галузі та екології Житомирщини <i>Вілівчук М. О., Кізін С. В.</i>	122
Вирішення проблем поводження з відходами з використанням інноваційних технологій управління <i>Морозов А. В.</i>	126
Стан поводження з твердими побутовими відходами на території Жовківського району Львівської області <i>Панас Н. Є., Хірівський П. Р., Лисак Г. А., Лопотич Н. Я.</i>	130
До питання поводження із твердими побутовими відходами у Житомирській області <i>Кубрет Т. В., Лесь А. В., Ращенко А. В.</i>	133
Стан поводження з відходами у Волинській області <i>Кухарик В. І.</i>	135
Громада проти знищення рідного краю <i>Науменко В.</i>	141
<i>Круглий стіл 2</i>	
Розроблення та впровадження заходів щодо поводження з небезпечними відходами (з особливою увагою до медичних відходів в умовах карантинних заходів)	
Проблема поводження з непридатними пестицидами на території Житомирської області <i>Увасва О. І., Костромін Д. О.</i>	144
Методи управління медичними відходами у сучасних умовах <i>Гуцук І. В., Брезицька Д. М.</i>	146
Газифікація медичних відходів в малорозмірних газифікаторах <i>Забулонов Ю., Ганджа І., Красноголовець В.</i>	149
Окремі аспекти перспектив розвитку екологістики та утилізації відходів транспортної та фармацевтичної галузей <i>Бойченко С. В.</i>	151
Інфекційна загроза при поводженні з медичними відходами <i>Брезицька Д. М.</i>	159
Запровадження практики децентралізованої утилізації небезпечних відходів <i>Смирнова Г., Забулонов Ю., Красноголовець В., Нудьга А.</i>	161
Проблемні питання збору та утилізації відпрацьованих автопокришок в Україні <i>Гоголіна Н. В.</i>	164

Актуалізація проблеми управління медичними відходами в сучасних умовах <i>Купінець Л. Є., Губанова О. Р.</i>	166
Проблеми впровадження роздільного збирання ТПВ та утилізації небезпечних відходів <i>Медведовський Є. В., Якимчик О. М., Іванюк Е. А.</i>	170
Стан поводження з небезпечними відходами, у тому числі непридатними та забороненими до використання хімічним засобами захисту рослин на території Херсонської області <i>Шевченко Н. І., Риженко К. В.</i>	173
Утилізація побутових хімічних джерел електричного струму <i>Пікареня Д. С., Орлінська О. В.</i>	175
Поводження з непридатними пестицидами в Херсонській області: практичний досвід безпечного перезатарення, вивезення на утилізацію <i>Шелудько В. В.</i>	178
<i>Друга пленарна сесія</i>	
Правове регулювання та законодавчі ініціативи поводження з побутовими та промисловими відходами в Україні	
Удосконалення організаційно-економічного механізму екологізації виробництв в Україні <i>Матюха В. В., Сухіна О. М.</i>	181
Міжмуніципальне співробітництво в рамках проєкту «Впровадження комплексної системи поводження з ТПВ на території Гадяцького району» <i>Лідовий І. Г.</i>	183
Роль державного регулювання у сфері поводження з побутовими відходами <i>Процик О. П.</i>	184
<i>Круглий стіл 3</i>	
Екологічно-дружні технології перероблення відходів та рекультивації територій, порушених внаслідок розміщення побутових та промислових відходів	
Застосування принципу каскадного використання відходів гірничодобувних підприємств <i>Шапар А. Г., Скрипник О. О., Якубенко Л. В., Мормуль Т. М.</i>	188
Екологічно прийнятні шляхи рекультивації полігонів твердих побутових відходів <i>Борук С. Д.</i>	191
Розділення, переробка та повторне використання полімервмісної макулатури <i>Курта С. А., Воронич О. Л., Ільницький М. О.</i>	195
Біотехнологія утилізації і біоконверсія лігноцелюлозних відходів переробки олійних культур <i>Федотов О. В., Велигодська А. К.</i>	198

Мінімізація ентропії, як показника зниження відходів у джерелі виникнення (на прикладі розкрою листового металу) <i>Волошин В. С.</i>	202
Прикладні аспекти застосування біочару: стан і перспективи <i>Романюк Н. Д., Кавулич Я. З., Кривцова М. В., Колесник А. В., Морабіто Д.</i>	207
Інтегровані підходи екологічної безпеки у поводженні з опалим листям у містах <i>Сорока М. Л.</i>	209
Використання біомаси опалого листя як альтернативного джерела енергії <i>Саун О. А., Мазницька О. В., Новохатько О. В.</i>	213
Вплив органічних добрив за умов електрогідравлічного удару на морфометричні показники проростків кукурудзи та пшениці <i>Баранов В. І., Теглівець С.</i>	215
Використання відходів біотехнології комбучі <i>Новохатько О. В., Мазницька О. В., Саун О. А.</i>	215
Підлога з пляшок: приклад для сільських громад <i>Лукаш О. В., Слюта А. М.</i>	216
Повторне використання відходів глиноземних виробництв у технології водоочищення <i>Астрелін І. М., Косогіна І. В., Кириї С. О.</i>	219
Напрямки раціонального використання відходів вугільних шахт <i>Павличенко А. В., Кулина С. Л.</i>	222
Сучасне обладнання для переробки твердих побутових відходів <i>Гавриленко О. О.</i>	224
Перспектива використання ПЕТ-кришок у якості нейтрального носія біоплівки в компактних автономних МВВ-реакторах <i>Довгаль Л. В., Столяренко Г. С.</i>	226
Удосконалення механізму поводження з відходами в Україні на основі принципів циркулярної економіки <i>Гахович Н. Г.</i>	229
До питання створення екологічно сприятливих технологій <i>Максін В. І., Стандритчук О. З.</i>	232
Вирішення проблеми теплозабезпечення сільських територій шляхом використання рослинних відходів <i>Веремейчик Н. В.</i>	234
Екосанітарний підхід для сільських громад <i>Грицишин П. М., Джус В. С.</i>	236

Перспективні напрямки удосконалення утилізації промислових стоків агрегатів синтезу карбаміду <i>Демчук І. М., Столярєнко Г. С., Фоміна Н. М.</i>	241
Переробка породних відвалів вуглевидобутку з метою використання їх у якості сировини для металургії <i>Зубова Л. Г., Зубов О. Р., Зубов А. О.</i>	244
Новітня технологія механічної переробки полімерних побутових відходів із включенням стадії механоактивації <i>Малишевська О. С., Мізюк М. І.</i>	249
Дружні до довкілля технології поводження зі шкідливими викидами та промисловими відходами <i>Льяшов М. О., Резніков С. Ю., Клечковський І. Ю.</i>	254
Технологічна схема поєднання адаптивної системи очищення полігонів твердих побутових відходів <i>Левчук А. П., Максін В. І.</i>	257
Багаторазове використання технологічних розчинів – це шлях до зменшення рідких відходів <i>Березуцький В. В.</i>	259
Екологічна оцінка вирощування на рекультивованих землях швидкоростучих рослин <i>Харитонов М. М., Грицан Ю. І.</i>	261
Економічні механізми формування безвідходного виробництва у лісовому секторі карпатського регіону <i>Лицур І. М.</i>	263
Від глобальних цілей сталого розвитку до місцевих ініціатив поводження з органічними відходами <i>Журавель С. В., Потоцька С. О., Журавель С. С., Нігородова С. А., Дяченко М. О., Позіхайло А. Ю., Волохова О. В., Крижановська О. Т.</i>	266
<i>Круглий стіл 4</i>	
Інформаційна політика та просвіта у сфері поводження з відходами	
Міжнародна Карпатська школа як платформа для набуття компетентності в питаннях поводження з твердими побутовими відходами <i>Михайленко В. П., Близнюк М. М., Денафас Г., Шолохова А. С.</i>	271
Можливості використання ТПВ як вторинних ресурсів у Львівській області <i>Койнова І. Б.</i>	275
Як правильно організувати збір відходів ТПВ в зоні садибної забудови? <i>Артюшенко О.</i>	278
Виховання екологічного світогляду: нуль відходів <i>Семерня О. М.</i>	279

Соціоекологічні дослідження щодо поводження з ТПВ населення м. Чернівці <i>Легета У. В., Федоряк М. М., Софроній Е. Р.</i>	281
Участь Хмельницької обласної організації Всеукраїнської екологічної ліги в громадському контролі екологічного стану басейну річок Хомора та Случ <i>Міронова Н. Г., Єфремова О. О., Шевченко С. М., Виговська Т. В.</i>	283
Сприйняття проблеми утилізації відходів мешканцями м. Житомир <i>Давидова І. В., Корбут М. Б., Мандро Ю. Н.</i>	285
Впровадження пілотного проекту «Живи органічно!» <i>Чоловська Н. В.</i>	290
Студентський освітньо-екологічний проект, як засіб для формування культури поводження з відходами <i>Хрутьба Ю. С.</i>	291
Поводження з відходами: культурний аспект <i>Чурілов В. Г.</i>	294
Інформаційно-просвітницький інструментарій в сфері поводження з відходами <i>Дейнеко Л. В., Ципліцька О. О.</i>	296
Формування громадської позиції дітей та учнівської молоді <i>Пахомова І. А.</i>	301
Досвід використання програмного забезпечення Mozabook при формуванні екологічної компетентності учнів <i>Гофтарчук Я. О.</i>	303
Формування у населення екологічного світогляду щодо поводження з побутовими відходами <i>Дмитрієва О. Д.</i>	304
«Пластикові папки та файли – не мій вибір!» <i>Василенко Л. М.</i>	306
Сортування відходів в контексті формування екологічної компетентності дошкільнят та молодших школярів <i>Мирошниченко Т.</i>	308
Підвищення екологічної свідомості суспільства шляхом реалізації регіональних програм <i>Паутова Т. О.</i>	311
Досвід Черкаської міської організації ВДС «Екологічна варта» у неформальній освітній діяльності в питаннях поводження з відходами <i>Довгаль Л. В., Фоміна Н. М.</i>	313

Виховання екологічно свідомого покоління – кропітка співпраця сучасних педагогів, науковців, екологів <i>Войтенко О. О., Гуменюк О. В.</i>	316
Презентація проєкту «Екомобіль». У Вінниці перетворюють сміття в дерева <i>Воловодюк В. В., Маліновська О. О.</i>	318
Кроки вирішення екологічних проблем в Херсоні <i>Волкова С. А., Пилипчук Л. Л., Довжиков А. А.</i>	319
<i>Круглий стіл 5</i>	
Проблеми поводження з відходами сільського господарства тваринного походження та впровадження екологічно безпечних технологій перероблення	
Позиція Всеукраїнської екологічної ліги щодо негативного впливу птахофабрик на довкілля	321
Еколого-економічні засади переробки побічних продуктів птахівництва <i>Мінералов О. І., Пінчук В. О., Шевцова О. Л.</i>	322
Управління відходами м'ясопереробного підприємства на прикладі ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» <i>Горобець О. В., Черкавська М. В.</i>	324
Проблеми поводження з відходами сільського господарства тваринного походження та впровадження екологічно безпечних технологій перероблення <i>Лесюк І. С.</i>	328
Система з утилізації відходів посліду <i>Горбенко Ю., Носек О., Нудьга А., Смирнова Г., Забулонов Ю., Красноголовець В.</i> ...	331
Порівняльний аналіз методів компостування органічних відходів у домашніх умовах <i>Москалик Г. Г., Легета У. В., Ситнікова І. О.</i>	335
Технологічні регламенти поводження з гноєм на тваринницьких комплексах <i>Гетманенко В. А., Скрильник Є. В.</i>	337
Шляхи мінімізації утворення екологічно небезпечних відходів при виробництві сільськогосподарської продукції тваринного походження <i>Лико Д. В., Лисиця А. В.</i>	338
Напрямки зменшення техногенного навантаження відходів молокозаводів на довкілля <i>Мазницька О. В., Новохатько О. В., Сакун О. А.</i>	341
Утилізація відходів шляхом біоферментації <i>Мерленко І. М., Зінчук М. І.</i>	344
Екологічна катастрофа на Полтавщині <i>Перепелиця О. В.</i>	349

Стан ветсанзаводів в Україні <i>Захарченко М. М.</i>	349
<i>Круглий стіл 6</i>	
Негативний вплив сміттєзвалищ на природні екосистеми та життєдіяльність людей	
Негативний вплив сміттєзвалищ на природні екосистеми та життєдіяльність людей <i>Калініченко С. Л.</i>	353
Вплив відходів Інгульської урановидобувної шахти на довкілля <i>Гелевера О. Ф.</i>	356
Забруднення берегів Дністра і водосховища пластиком: два аспекти однієї проблеми <i>Коржик В. П.</i>	360
Особливості управління відходами в агроекосистемах <i>Дмитрук Ю. М., Черлінка В. Р., Осадчук В. Д.</i>	363
Продукти деструкції полімерів і полімерних відходів, їх зв'язок із захворюваністю та впливом на нащадків <i>Малишевська О. С.</i>	365
Еколого-соціальні аспекти роздільного збирання побутових відходів у містах <i>Яцук Л. Б.</i>	368
Оцінка необхідних шляхів до визначення ступеню небезпеки відходів <i>Сноз С. В., Смердова Л. М., Калашніков А. А., Бобильова О. О.</i>	370
Пластик – вбивця <i>Чистяков О. В.</i>	373
Вплив полігонів ТПВ на здоров'я населення <i>Малишевська О. С., Мізюк М. І.</i>	375
Сміття... Вічна проблема людства. Сміття було проблемою для Європи. Сміття є проблемою для України. Сміття стало проблемою для кожної української громади <i>Палійчук М. П.</i>	378
<i>Презентація</i>	
Міжнародний досвід управління відходами	
Міжнародна співпраця щодо дослідження енергетичного потенціалу ТПВ <i>Карпаш М. О., Воронич А. Р., Яцишин Т. М.</i>	380
Європейський досвід управління відходами <i>Полянська А. С., Степанюк Г. С.</i>	382

Дискусійна панель

Проблемні питання функціонування природоохоронних територій та об'єктів ПЗФ в Україні та шляхи їх розв'язання

Проблемні питання створення національних природних парків на території Херсонської області <i>Міхайленко В. Д., Шейгас І. М., Шелудько В. В.</i>	385
Динаміка субпопуляції зубра європейського (<i>bison bonasus</i>) на території Ківерцівського НПП «Цуманська пуща» <i>Мерленко Н. О., Громик Б. І.</i>	387
Нобельський національний природний парк: проблеми становлення <i>Діковицький В.</i>	391
 <i>Дискусійна платформа</i>	
Аналіз проблем практичної реалізації основних засад Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»	
Закон про ОВД потребує вдосконалення. Всеукраїнська екологічна ліга пропонує зміни	393
Оптимізація процесу оцінки впливу на довкілля в сучасних умовах <i>Харченко А. М., Чечуга О. С., Колбасін М. І.</i>	394